

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

בענין:

המערער

עו"ד פסקל מיכאל

ע"י ב"כ עו"ד

נגד

משהב"ט-אגף השיקום -ק.תגמולים

המשיב

פרקליטות מחוז חיפה

באמצעות

פסק דין

רקע ועובדות:

המערער, יליד 27.5.65, התגייס לשירות סדיר בצה"ל בתאריך 8.8.83 בפרופיל 97. המערער התגייס לשירות קבע במשטרה בתאריך 20.10.87 בתפקיד סוהר, בו הוא משרת עד היום.

בתאריך 18:9.00 הגיש המערער בקשה להכרת זכות (חבלה) לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) התשי"ט-1959 (נוסח משולב).

ב"תיאור המחלה" כותב המערער:

"מאז גיוסי אני עובד כזקיף בטחון והנני סובל עקב שירותי בתפקיד זקיף בטחון כאמור, מירידה בשמיעה וכאבים בשתי האוזניים, צפצופים ורעשים ממושכים ובלתי נפסקים בשתי האוזניים. התחלתי להרגיש שיש לי בעיה לפני כי שנתיים מהיום אבל בהתחלה לא התייחסתי וכיום מצבי מחמיר עוד ועוד, ויש לציין שאין לי שיווי משקל ותמיד מרגיש חוסר יציבות וסחרחורת".

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני : השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

בתאריך 7.11.01 הודיע קצין התגמולים למערער על דחית תביעתו מהסיבות הבאות:
"בהסתמך על תוצאות הבדיקות והנימוקים המצויינים בחוות דעת הועדה הרפואית בישיבתה מיום 3.1.01, 21.3.01 ו-10.10.01 המצ"ב, הגעתי למסקנה כי אין קשר בין ליקוי השמיעה ממנו הנך סובל ובין תנאי שירותך בשב"ס, כמשמעותו בסעיף 1 לחוק;

ומכאן הערעור שבפנינו.

לתמיכה בערעורו הגיש המערער תצהיר שלו מיום 11.6.02, בו כותב המערער:
"במהלך כל שנות שירותי בשב"ס כזקיף בטחון הייתי חשוף באופן קבוע לרעשים מזיקים, ובין היתר צעקות אסירים, טריקת דלתות כבדות מברזל בתוך כותלי בית הסוהר, מערכות כריזה במקום סגור. כמו כן במסגרת תפקידי אני מבצע מטווחי ירי מידי פעם.
לפני מספר שנים התחלתי לסבול מירידה בשמיעה שגורמת לי ולבני משפחתי סבל רב בכך שאני מדבר איתם בקול רם ומקשיב לטלוויזיה בקול גבוה, וכן מרעשים תמידיים באוזניים שמפריעים לי מאוד וגורמים לי לחוסר ריכוז ועצבנות יתר.
לפני גיוסי למערכת הביטחון לא סבלתי מהפרעות באוזניים או מירידה בשמיעה ו/או מבעיה כלשהי בשמיעה ו/או מכל פגימה בתחום האוזניים..."

כמו כן, הגיש המערער חוות דעת רפואית של ד"ר סעב באסם מיום 6.6.02, בה כתב המומחה בפרק "דיון ומסקנות":

"על פי הספרות חשיפה ממושכת לרעש מזיק במשך כל כך הרבה שנים, במסגרת השירות הצבאי בסדיר ושב"ס, גורמות לפגיעה סימטרית בשמיעה בשתי האוזניים, אכן תנאי עבודתו של השוטר הנ"ל תרמו רבות לפגיעה בתאי חוש השמע שנמצאים באוזן הפנימית, קודם נפגעת השמיעה בתדירויות הגבוהות ובשלב יותר מאוחר נפגעת השמיעה בתדירויות הדיבור דבר

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

שמוכח בבדיקות השמיעה החוזרות אצל החולה הנ"ל עם שקע ב-4000 הרץ בתדרים הגבוהים שהינו דבר האופייני לחולים שחשופים לרעש מזיק במשך כל כך הרבה שנים ואינו אופייני כלל וכלל לחולים עם חבלת ראש היות והשקע ב-4000 הרץ לא קיים בחולים שהיו חשופים לחבלות ראש אלא ישנה אך ורק ירידה בטונים הגבוהים ללא שקע ב-4000 הרץ ולאור זאת אני דוחה ואיני מקבל את מסקנותיה של הוועדה הרפואית של משרד הבטחון שאין קשר בין תנאי השירות של החולה הנ"ל והירידה בשמיעה. ההיפך הוא הנכון, דהיינו ישנו קשר ישיר בין תנאי שירותו של החולה הנ"ל והירידה בשמיעתו ואין לו כל קשר לחבלה בעין ולחי השמאלי מאחר ובספרות שוללים שקע ב-4000 הרץ בחולים עם חבלת ראש. יש לציין שהנזק בשמיעה שנגרם לחולה עקב החשיפה הממושכת הינו בלתי הפיך ולא ניתן לתיקון ולכן יש לקבוע את נכותו לצמיתה. טינטון (רעש תמידי באוזניים) הינו תלונה סובייקטיבית של החולה שנהוג לקבלו אם קיימת ירידה בתדירויות הגבוהות ע"פ האודיוגרם, שבמקרה הנ"ל אכן קיימת באודיוגרם ירידה בתדירויות הגבוהות שתומכת סימוכין לטענותיו של החולה הנ"ל על רעש תמידי באוזניים..."

ב"כ המשיב הגיש כתב תשובה ובו הוא מבקש לדחות הערעור. לטענתו, החלטת קצין התגמולים ניתנה כדין והיא מבוססת על התיעוד המצוי בתיקו הרפואי של המערער ועל חוות דעת רפואית של ד"ר הימלפרב מיום 21.3.03, בה כותב המומחה בפרק "דיון": "...מסתבר כי ב-21.4.98 היה התובע מעורב בתאונת דרכים והוא נחבל בפניו ובחזה. ידוע כי חבלת ראש עלולה לפגוע במערכת השמיעה ובמערכת הוסיטובולרית. לא נרשמו כל תלונות באשר לפגיעה במערכת השמיעה עובר לתאונה האמורה. מתוך הנחה כי התובע היה אמנם חשוף לרעשים שונים בשנות שירותו בשב"ס הרי שליקוי השמיעה והטינטון מהם הוא סובל עשויים לנבוע הן מחשיפה לרעש והן מן החבלה בראשו באותה תאונה מן ה-21.4.98..."

בפרק "סיכום" קובע המומחה:

ב
ד
ל
ת
י
י
ס

ס
ג
ו
ר
ו
ת

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכיס (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר. טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

"...יש מקום לחלק שווה בשווה את נכותו בגין הפגיעה במערכת שיווי המשקל בין התאונה מן ה-21.4.98 לבין חשיפתו לרעש במסגרת הצבאית והש"ב (מחצית הנכות בגין התאונה ומחצית הנכות בגין החשיפה לרעש)...";

במסמך של ד"ר הימלפארב מיום 12.5.04 שכותרתו הינה "בתשובה למכתבה של הגב' אורלי מירון-שקד, סגנית לפרקליט מחוז חיפה (8204)" כותב המומחה:
 "...לצערי הרב, נפלה טעות סופרים מצערת בחוות דעתי המקורית מן ה-21.3.03. כוונתי היתה כי "יש מקום לחלק שווה בשווה את נכותו בגין הפגיעה במערכת השמיעה בין התאונה מן ה-21.4.98 לבין חשיפתו לרעש במסגרת הצבאית והשב"ס (מחצית הנכות בגין התאונה ומחצית הנכות בגין החשיפה לרעש)", ולא כפי שכתבתי (פעמיים, בדיון ובסיכום) "מערכת שיווי המשקל"...
 על כן, יש לסכם כי הצעתי לחלק את הנכות השמיעתית (ליקוי שמיעה וטנטון) בין תנאי שירותו לבין התאונה, כפי שאמנם מוצע כעת".

ב"כ המערער שלח שאלות הבהרה לד"ר הימלפארב.
 ד"ר הימלפארב השיב על שאלות הבהרה בתאריך 6.11.03.

המערער נחקר בחקירה נגדית על תצהירו.

ב"כ הצדדים הגישו סיכומים בכתב.

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר. טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

דיון:

אין למעשה מחלוקת בין הצדדים בדבר תנאי השירות של המערער בשב"ס. כמו כן, אין מחלוקת בין הצדדים בדבר קיומה של תאונת דרכים בה היה המערער מעורב בשנת 1998, בה נפגע בפניו.

המחלוקת בין הצדדים היא בשאלת הקשר הסיבתי שבין תנאי שירותו – חשיפתו לרעש, לבין ליקויי השמיעה והטנטון עליהם הוא מתלונן. המחלוקת הינה בין המומחים הרפואיים.

גירסת המערער, כפי שהיא באה לידי ביטוי בסיכומיו:

"...המערער נבדק על ידי ד"ר א. גולץ מאת המשיב בטרם זימונו לועדה הרפואית, בדיקת הרופא הנ"ל וניתוח תוצאות בדיקת השמיעה מצביעות חד משמעית הן לאור צורת הגרף של בדיקת השמיעה והן לאור הירידה של מעבר ל-25 דצ בתדרים הגבוהים, כי עסקינן בחבלת רעש... הועדה הרפואית לפי סעיף 28 א' מאת המשיב התכנסה בין היתר בהרכב ד"ר א. גולץ הנ"ל, במסגרת מושבים והסכימה כי מדובר בליקוי קשה בטונים הגבוהים המלווה בירידה קלה בשמיעה בטונים הנמוכים, אולם חיפשה לצער המערער כל עילה על מנת לדחותו וביקשה חומר רפואי נוסף.

בצר לה ניסתה הועדה הרפואית למצוא עילה לירידת השמיעה, אולי ב"חבלת ראש" אותה עבר המערער במסגרת תאונת דרכים מיום 21/7/98.

ביום 10/10/01 התכנסה הועדה הרפואית במטרה לבחון שמא ניתן למצוא גורם אחר הקשור לירידת השמיעה, הועדה מציינת: "מעיון בדו"ח חדר מיון מיום 21/4/98 עדות שנפגע פגיעה שטחית בלבד באזור הראש הזיגומה השמאלית, בדיקת א.א.ג. מאותו אירוע הייתה תקינה, בדיקת שמיעה מיום 19/12/98 הייתה עם ליקוי קל מסוג עצבי תחושתי בתדרים של 6000 וכן

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

בתדרים של 250, לעומת זאת מבדיקת שמיעה מיום 11/12/00 נמצא ליקוי שמיעה עמוק בטונים הגבוהים מ-2000 הגולשת עד 45 דציבל בתדרים 4000."

המערער נחבל קלות באותה תאונת דרכים מיום 21/7/98, בלא השפעה על כושר שמיעתו ולמרות שכך התרשמה אף הועדה הרפואית נדחתה תביעתו בנימוק כי אין עילה לירידת השמיעה כה חדה וזאת תוך התעלמות מחד מתנאי שירותו ומאידיך מהעובדה כי עסקינן בממצא של חבלת רעש אקוסטית והגם שיש ירידה חדה בטונים הגבוהים אין עימה ירידת שמיעה של יותר מ-1% בטונים של הדיבור (על פי בדיקת אותה ועדה...).

מאת המערער הוגשה חוות דעתו של ד"ר ס. באסם מיום 6/6/02 המציין את ממצאי השמיעה תוך ציון העובדה כי ירידה כה חדה בטונים הגבוהים ובעיקר ב-4000 הרץ, עשויה להיות קשורה אך ורק לחבלת רעש ולא לחבלת ראש, (שנשללה לבסוף בחצי פה אף על ידי הועדה הרפואית המאוזכרת – מ.פ.).

ד"ר באסם מציין אף ספרות רפואית כתמיכה בעמדתו.

מאת המשיב הוגשה חוות דעתו של ד"ר הימלפרב מיום 21/3/03 אשר מציין כי באפריל 98 נחבל המערער "חבלת ראש", שעה שהלכה למעשה נפגע המערער בחזהו ובפניו ולא במישרין בראשו כפי שד"ר הימלפרב בעצמו מציין בחוות דעתו... שורה אחת קודם לכן (עמוד 2 לחוות הדעת בפרק הדיון).

המערער יטען מכל מקום כי החבלה היתה מינורית ולא נזקק בעטייה לטיפול רפואי כלשהוא. מומחה המשיב הנ"ל קובע מטעמו כי ליקוי השמיעה, הטנטון והסחרחורות בה לוקה המערער קשורות בקשר סיבתי לתנאי הרעש בהם שירת המערער, אולם יש לחלק את הקשר הסיבתי במחצית על חשבון השרות ומחצית על חשבון התאונה בה לכאורה נחבל המערער בראשו.

המערער יעתור כי בנדון זה תועדף חוות דעתו של ד"ר באסם על פני חוות דעתם הסותרת של הועדה הרפואית לפי סעיף 28 א' ושל ד"ר הימלפרב אשר מחד אינו מקבל את קביעת הועדה הרפואית מטעם משרד הביטחון וקובע כי עסקינן בנוק נשוא חבלה אקוסטית, אך מאידך מנסה

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

לשים מבטחו בחבלה איזוטרית בפנים, אשר לא הותירה במערער נכות והוא אף לא נזקק לטיפול משמעותי כלשהוא בגינה.

כך בתעודת חדר המיון שהעתקה רצ"ב לנוחיות כבוד ועדת הערעורים...

...משהוכח כי הנ"ל לא נחבל במישרין בראשו וכי כמצוין בפרוטוקול הועדה הרפואית לא לקה בשמיעתו לאחר קרות אותה תאונה (בהשוואה לבדיקות שנערכו לו שנתיים לאחר מכן וכמצוין בפרוטוקול הנ"ל – מ.פ.), נופלת תיאוריית מומחה המשיב לחלוקת אחריות ואנו נותרים עם הסיבה היחידה (אף לה הוא מסכים) והיא הקשר בין הרעש לו נחשף במהלך שירותו לבין מצבו הרפואי (ירידת שמיעה, טנטון וסחרחורת)..."

גירסת המשיב, כפי שהיא באה לידי ביטוי בסיכומיו:

"...המשיב יטען כי על הועדה הנכבדה להעדיף את חוות דעתו של ד"ר הימלפרב, אשר קבע כי יש מקום לחלק שווה בשווה את נכותו של המערער בגין הפגיעה במערכת השמיעה בין התאונה מיום 21/4/98 לבין חשיפתו לרעש במסגרת שירותו בשב"ס, ולייחס רק 50% מפגימתו לתנאי שירותו בשב"ס.

כפי שפורט בחוות הדעת של המומחה מטעם ק. התגמולים וכפי שהעיד המערער עצמו בחקירתו (ר' פרוטוקול מיום 6/7/04), ליקויי השמיעה שלו החלו באותה השנה שבה היה מעורבת בתאונת הדרכים.

בחוות הדעת המשלימה מיום 21/3/03 ציין ד"ר הימלפרב ביחס לתאונת הדרכים בה היה מעורב המערער –

"ידוע לי כי חבלת ראש עלולה לפגיע במערכת השמיעה ובמערכת הוסיבולרית. לא נרשמו כל תלונות לפגיעה במערכת השמיעה עובר לתאונה האמורה. מתוך הנחה כי התובע היה אמנם חשוף לרעשים שונים בשנות שירותו בשב"ס הרי שליקוי השמיעה

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

והטינטון מהם הוא סובל עשויים לנבוע הן מחשיפה לרעש והן מן החבלה בראשו מאותה תאונה מן ה-21/4/98."

בהתייחס לטענה כי ליקוי השמיעה ממנו סובל המערער אינו אופייני לחבלת הראש מבהיר ד"ר הימלפרב -

"ההפך הוא הנכון, ליקוי שמיעה הנובע מחבלת ראש מוגדר כ"חבלה אקוסטית" בדיוק כמו ליקוי שמיעה נובע מירי וצורת עקומות השמיעה דומה לזו הנגרמת בעקבות חבלה אקוסטית של ירי".

לאור ממצאים אלו ואחרים קבע ד"ר הימלפרב, בחוות דעת זו -

"מעיון במסמכים שנמצאו בתיק הרפואי של משהב"ט עולה כי לאחר התאונה התלונן על כאבי ראש והיה בברור ניוורולוגי. כלומר, יש עדות לאפקט פוסט טראומטי של התאונה. מן המסמכים עולה גם כי התלונן על סחרחורת ששכיחה לאחר חבלת ראש ונדירה ביותר לאחר חשיפה לרעש. מאידך, ליקוי השמיעה ממנו הוא סובל והטנטון עליו הוא מתלונן אופיינים לחבלה אקוסטית הנובעת מחשיפה לירי ולרעשים אחרים. מסיבות אלה, נראה לי כי יש מקום לחלק שווה בשווה את נכותו בגין הפגיעה במערכת השמיעה בין התאונה מן ה-21/4/98 לבין חשיפתו לרעש במסגרת הצבאית והשב"ס" לפיכך, וכפי שהוכח לוועדה, כאשר חוות הדעת מטעם המערער אינן מוכיחות מנגנון מהימן אשר קושר את הפגימה כולה עם שירותו של המערער בשב"ס, באופן חד משמעי, ואינן נותנות ביטוי ומשקל ראוי לעובדה שהמערער היה מעורב בתאונת דרכים אשר במסגרתה נחבל גם בפניו - חבלה אשר עלולה לפגוע במערכת השמיעה, מתבקשת הוועדה הנכבדה לדחות את חוות הדעת של ד"ר סעב באסם ולהעדיף את חוות הדעת של ד"ר הימלפרב..."

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר.טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

מסקנות:

לאחר שעיינו בכל הראיות שהוגשו ע"י הצדדים, בכלל זאת חוות הדעת הרפואיות ובסיכומי ב"כ הצדדים, אנו מחליטים להעדיף את גירסת ב"כ המערער, המבוססת על חוות דעתו של ד"ר באסם.

לא נוכל לקבל את האמור בחוות דעתו של ד"ר הימלפרב, המציע לחלק את הנכות השמיעתית – ליקויי שמיעה וטנטון, בין תנאי שירותו לבין התאונה משנת 1998. לאחר התאונה נבדק המערער בבית החולים לגליל המערבי-נהריה. בתעודת השחרור נקבעה אבחנה: פגיעה בגבה שמאלית ופגיעה בלחי שמאל. בבדיקת א.א.ג. נקבע: "יעוץ א.א.ג. אין עדות לשבר".

ניתן איפוא לראות מן המסמך הנ"ל כי אין המדובר בחבלת ראש, כפי שנקבע ע"י ד"ר הימלפרב. הפגיעות שנפגע המערער בפניו היו קלות – כפי שהדבר עולה מתעודת השחרור. להנחה של ד"ר הימלפרב בדבר פגיעת ראש שגרמה, בין השאר, לליקויי השמיעה, אין איפוא כל בסיס עובדתי ראיתי, ועל כן אנו מחליטים לדחותה.

לסיכום, אנו קובעים כי המערער הרים את נטל הראיה המוטל עליו להוכחת הקשר הסיבתי שבין תנאי שירותו לבין ליקוי השמיעה והטנטון מהם הוא סובל.

לאור האמור לעיל, אנו מקבלים את הערעור, דוחים את עמדת המשיב ומבטלים את החלטת קצין התגמולים.

בתי המשפט
בבית משפט השלום בחיפה

ועדת ערר

לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 (נוסח משולב)

בפני: השופטת (בדימוס) ר. טובי-פרידמן - יו"ר הועדה

ד"ר וליש - חבר ועדה

ד"ר זילברמן - חבר ועדה

ענ 000335/01

07/11/2005

כוון שקיבלנו את הערעור, אנו מחייבים את המשיב בתשלום הוצאות חוות הדעת הרפואית של ד"ר באסם, בהתאם לקבלה מקורית וכן בתשלום שכ"ט עו"ד בסכום של -3,500 ₪ + מע"מ.

סכום ההוצאות ישולם תוך 30 יום מקבלת הקבלה המקורית של ד"ר באסם.

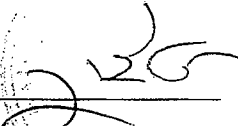
על המשיב להעמיד את המערער בפני ועדה רפואית לקביעת דרגת נכותו.

המזכירות תשלח העתק פסה"ד לב"כ הצדדים וכן תחזיר תיקו הרפואי של המערער לב"כ המשיב.

ניתן היום ה' בחשון, תשס"ו (7 בנובמבר 2005) בהעדר.

ד"ר זילברמן
חבר ועדה

ד"ר וליש
חבר ועדה

ר. טובי פרידמן
שופטת (בדימוס),
יו"ר הועדה

שם הקלדנית: לימור ג.

בית משפט השלום בחיפה
מחלקת הנכים
ת.ד. 1000
חיפה
טל. 04-6222222
פקס 04-6222222
www.mshp.gov.il